

TELEGRAPFULU ROMANU.

Telegraful este Dumineca si Joi, la fiecare
două săptămâni cu adausul foisiorei — Prene-
meratunile se face în Sabiu la expediția foieșii, pre-
afara în c. r. poste cu bani gata prin seriori fran-
cate, adresate către expediția. Pretul prenumera-
tunii pentru Sabiu este pre ann 7 fl. v. a.
iar pre o jumătate de ann 3 fl. 50. Pen-

Nr. 15.

ANULU XXV.

Sibiu 20 Februarie

(4 Martiu) 1877.

Cultur'a magiara.

I.

Domnul Tisz'a cade; dlu Tisz'a se radica; în sfîrșit amu ajunsu totu de unde amu pornit. Sa nu ne facem in se în iluuni. Numai in aparentia e astfelui: intr'adeveru dela demisio- narea cabinetului Tisz'a pâna la real- catuirea lui s'a petrecut si urmează a se petrece o revoluție latenta, ale cărei urmări se voru ivi mai nainte ori mai târdi in vieti a noastră pu- blica. Fără nici unu motivu dlu Tisz'a nu s'a lăpetatu de putere. Natiunea magiara se simtea jignita in demnitatea ei. Si tocmai atât de jignite se simtu elementele de preste Lait'a, prin a căroru mijlocire aru avé sa se re- incheie pactulu dualisticu. Nici unii, nici altii nu suntu multiamiti de to- varasie; cu tôte aceste si unii si altii staruiescu, 'si calca pe inima si ne vine greu a crede, ca nu voru rein- cheia pactulu. — Pentru ce? — Ce i sileste cu deosebire pe magiari a reincheia pactulu, cându atât de ener- gicu s'a manifestat contr'a lui? Acestu pactu e jignitoru pentru densii: pentru ce staruiescu dar' a-lu rein- cheia! Fără indoiala pentru ca suntu lucruri, de care magiarii se temu mai multu decât de urmările dualismului, si suntu scopuri, pe care le punu mai pre susu decât pe acele, la care dua- lismul i silesc a renuntia.

Unul dintre aceste scopuri e cu desesversire eticu: magiarii pretindu a fi meniti sa respandescă cultur'a in Ungaria si chiaru in Orientu. Dualismul creaza nisce conditii intre care magiarilor li se da putintia de a staru spre implinirea acestei mi- siuni. Pentru aceea noi, ceilalți, care mai suntemu in acesta tiéra, fără a fi si fără a voí sa fimu magiari, sun- temu siliti a renunciá la inriurirea directa asupra vietiei publice si a suferi sa se dispuna de puterile si de munc'a nostra in protiv'a vederiloru, in protiv'a intereseloru nostra si mai multu ori mai putinu, chiaru in protiv'a intereseloru acestei tieri, pre care totu noi va trebuí sa o scapâmu odata de retele, ce astadi se urzescu.

Dar' déca poporul magiaru, in starea sea etica de astadi, intr'adeveru este menitu a respandí cultur'a in Orientu, déca elu intr'adeveru dispune de o comóra sufletescă si este vred- nicu a face pre celelalte popore par- tasie de dens'a, atunci noi suntemu datori a ne retrage, căci ori-ce lupta aru fi zadarnica, ori-ce lupta aru fi numai o jignire pentru desvoltarea so- ciala a acestei parti din Europa.

Trebuesce dar' sa ne dâmu séma despre capacitatea civilisatoré a ma- giariloru. "Cultur'a magiara" este o parola de di, pe care magiarii mereu ni-o aducu a minte, este chiaru un'a dintre gogoritiele, cu care unii dintre "anteluptatorii" nostri nationali di pe di cauta sa ne sparie. Sa cautâmu odata a ne incredintia, déca este ce-va si ce este in ghioacea alcatuita din aceste două cuvinte. Déca unu poporu pretinde a fi menitu sa respandescă cultur'a, numai decât trebuesce sa ne arete, ca are si elu unu bagagiu de idei, si anume unu bagagiu de idei, pe care nu le-a imprumutat dela altii, ci le-a adunat insusi in cursulu inde- lungatei sele lucrări sufletesci, trebuesce sa ne arete, ca nu este unu simplu imitatoriu, ci unu stratu de ómeni:

in care se prasesc cugetări sanatóse, care potu fi de folosu pentru societate indeobsce. Altfeliu nu primim nimicu, ci mergemu la isvórele, din care s'a adaptat si altii: ideile primite din a dôa mâna suntu o bôla sociala si déca unu poporu nu are idei proprii, atunci missiunea lui nu pote fi decât a corupe societatea in care i este datu a inriuri. Magiarii pretindu a fi meniti sa respandescă cultur'a in orientu: intrebâmu ce felu de idei suntu acelea, pe care voru a le impartasi cu altii? Suntu idei franceze? — Pe aceste franezii suntu meniti a le respandí. — Suntu idei germane? — Pe aceste germanii suntu meniti a le respandí. Magiarii nu potu fi meniti a respandí decât nisce idei, care s'a ivit in capetele magiare; si déca se va fi dovedindu, ca asemenea idei suntu putine si ca intre aceste putine suntu multe, de care n'avemu nici o trebuinta, atunci va trebuí sa marturisim ca firesc'a missiune civilisatoré a poporului magiaru e pusa intre nisce margini forte restrinse, sa o marturisim acésta si sa compatimiu pe acestu micu poporu pentru lips'a de sfiala, cu care i'si pretinde o missiune, pentru care nu este plamaditu.

Vomu trece dar' preste intrég'a vietia magiara, vomu adunâ elementele de cultura, care suntu intr'ens'a si vomu cauta sa ne incredintiamu despre par- tea intr'adeveru originala a ideiloru, pe care le gasim la magiari. Nu facem politica; nu ocarim guvernul, nu ne punem in protiv'a constituutiunii: facem unu lucru, pe care insi-si magiarii aru fi trebuitu sa-lu faca; 'lu facem de dragul nostru, alu magiarilor si alu tieri; voim sa ne câscigâmu unu dreptu la multiamirea magiariloru mai luminati. Dar' unu dreptu ne rezervâmu: dreptulu de a grai adeveru, ori aceea, ce avemu cuvinte de a crede, ca este adeveru.

(Va urmá.)

La ordinea dilei dice "Timpulu", este brosuri "O cugetare politica 1877" atribuita dlu Ioanu Ghic'a.

Ne indeplinim o promisiu si o datorie, precisandu punctul nostru de vedere fatia cu acésta cugetare politica.

Dupa o lunga introducere istorica de o pronuntiata turco-filie scrisa de altintrele cu multa viociune, autorul brosuri ei ajunge la urmatorele concluzii.

"Români sa se ferescă de Rusia."

"In nici unu casu sa nu se alieze cu acestu imperiu, dar nici cu imperiul otomanu."

"Sa nu resiste cu forti'a armelor la intrarea vre-unei armate straine pe teritoriul romanu."

"Sa nu fisceze nici o zona de operatiu militare."

Ci:
"La casu de incalcare a teritoriului seu, România sa protesteze susu si tare inaintea Europei, sa-si retraga armat'a din ochii trupelor straine si sa-si reserve actiunea pe viitoru."

Lasându la o parte cugetările istorice din introducere si marginindu-ne la cugetările politice din con- clusia, trebuie sa facem urmatorele observări asupra loru:

Nu ne putem uni cu autorul brosuri ei in privint'a atitudinei ce pro-

pune pentru România in casulu unui resboiu intre Turcia si Russa.

"Sa retragemu armat'a nostra din ochii trupelor straine."

Dar' se pote face acésta, presu- puindu ca avemu o armata in picioare? Care trupa straina va permite, că unu corp de armata, fie numai de 15 sau 20,000 ómeni sa remâna po- statu prin carpati, in dosu séu in la- turile ei? Acésta e cu neputinta, si objectiunea "Românilui" in contr'a brosuri ei ne pare fundata in acestu punctu.

Insa pe de alta parte sa nu facem autorului o certa de cuvinte. D-sa se esprima cu óre care resvera in privint'a armatei române, si acé- sta e naturalu.

Pote ide'a propria a d-sale sta in raportu cu "programul finantiar" alu d-lui Dimitrie Sturza, reducerea budgetului armatei inca in acestu anu, la 7 sau 8 milioane. Acésta aru in- semná desfintarea armatei in des- voltarea ei de astadi, si marginirea ei la simplele trebuinte ale politiei interne. Atunci "retragerea armatei nostra din ochii trupelor straine" aru fi numai o frasa eufemistica, ce s'aru inlocui mai exactu prin frasa: "retragerea armatei nostra din ochii tuturor, si a Românilor."

Atunci amu remâné in adeveru, o tiéra fara resistenta posibila, o tiéra nu neutra, ci pasiva.

"Sa ne rezervâmu actiunea in viitoru," urmează autorul brosuri ei mai departe.

Ce felu de actiune? si pentru ce felu de viitoru?

Autorul ne arata idealulu:

"Nu independentia Romaniei puru si simplu, acésta aru putea fi pri- mejdiosa; ci independentia Romaniei numai in modulu Belgiei, adica sub garanti'a colectiva a Europei." Aici suntemu de aceeasi parere, inşa se stie, ca acésta nu este vre o descoperire noua a cugetatorului politiciu din 1877, ci este vechia programma a partidului conservatoru, in deosebi si a ministerului L. Catargi.

Dar' de o cam data? dar' pentru a ajunge la acestu scopu?

"Sa protestâmu susu si tare in-aintea Europei?

Sa ne intielegemu aci; caci ne pare ca tocmai in acestu punctu logica lucuriloru a parasit u autoru.

Din două lucruri unulu: ori puterile Europei nu se potu intielege asupra situatiei Romaniei si nu si potu exprimá interesulu loru pentru atitudinea nostra, ori puterile Europene au unu interesu activu si bine intielesu, ca România sa remâna unu statu pe cătu se pote de puternicu, că o bariera intre Russa si intre poporele slave din Turcia Europei.

In casulu dintâi déca puterile Europei ne parasesc, protestul nostru susu si tare inaintea Europei este o hârtie platonica, si cu cătu va fi mai susu, cu atâtua atunci va fi mai josu, si cu cătu va fi mai tare, cu atâtua va fi mai slabu. Secolul nostru nu e unu secolu de fraseologie.

Iér' déca in casulu alu doilea, Europa are unu adeveratu interesu că statul nostru sa esiste independentu si sa se desvolte, atunci ea, vorbindu numai de dens'a si abstragându chiaru de propri'a nostra vitalitate, va scis sa impede nimicirea si sa ajute des- voltarea Romaniei, ori-care aru fi gre- sialele nostra momentane. Căci ce pote

tra celelalte parti ale Transilvaniei si pentru pro- vinciele din Monarhia pre unu ann 8 fl. și o jumătate de ann 4 fl. v. a. Pentru prime, si tinerstre pre unu 12 1/2 ann 6 fl.

Inseratele se plateau pentru intâi a óra in 7 cr. si rînd, pentru doi a óra in 5 1/2, cr. si pentru a trei a repetare in 3 1/2, cr. v. a.

insemná in fatia interesului per- manentul alu Europei apusene o fasa trecentore in politic'a dilei din Ro- mania!

Dupa noi dar' politic'a statului român trebue sa fie urmatorea:

Punctul de plecare este trata- tulu de la Parisu, modificat prin re- cunoscere dinastie principelui Carolu de Hohenzollern pe tronulu Ro- maniei unite, si prin conventia de la Londra din 1871.

Două din puterile semnatore ale acestui tratat, Russa si Turcia, si declară resbelu! Nei inca de pe acum ne adresâmu la celelalte puteri si le cerem sa ne arate lini'a de conduită. Politic'a nostra va fi aternata de politica loru. Decele ele au in adeveru unu interesu realu la esistentia nostra, precum suntemu convinsi, ca trebuie sa-lu aiba (si fără acestu interesu ce aru insemná si protestulu susu si are alu dui Ghic'a?) Atunci voru scis sa ne indemne că politic'a nostra sa mărgă in paralela séu in convergentia cu politic'a loru.

Dar' atunci trebuie sa primim si consequențele acestei politice, nu trebuie sa ne pronuntiamu de mai inainte pentru nimeni si in contra nimeniu'a.

Totalu va aterna dela hotărârea puterilor in raportu cu interesele tieriei. Si aici sa ne fie permis u a atinge o posibilitate.

Atitudinea, la inceputu surprindie- torea a Lordului Salisbury in confe- rentie din Constantinopolu, incepe acum a se esplică după desbaterile din parlamentulu englez si după "Cartea Albastra." Englera pare a se fi asociat cu cerintele Rusiei tocmai pentru a o impiedica de a merge prea departe si de a profită singura de slabiciunea Turciei. Si asociatia este uneori unu mijloc de slabire a adversarului, unu mijloc pote mai finu de cătu combaterea pe fatia.

Cine ne garantă astadi, ca Europa' apusena nu va continua fatia cu Russa' acela si sistemul de asociare tacuta séu declarata? Cine pote prevedea cu siguranta responsulu puterilor la circulara Printului Gorgia- coff? Si acésta circulara, insasi, nu dovedește ea necesitatea ce o simte Russa' de a nu incepe o actiune deci- siva inainte de a se fi intielesu cu Europa'.

Totalu deodata vedem, ca in Germania se accentueaza din nou per- sistentia aliantiei celor 3 imperii nor- dice. Pe ce alta baza se pote inchipi o buna-intielegere, de altintrele asia de putere naturala, intre Austria si Russa' in chestia orientului, déca nu pe basa unei restrangeri absolute a ori ce idei de cucerire in orientu?

Dar' déca, ceea ce nu este afara din putintia, Russa' aru face o miscare agresiva in contr'a Turciei tocmai in intielegere cu puterile Europene pote chiaru că o mandatara tacuta séu declarata a loru?

Va fi si atunci bine, că noi sa ne separâmu de totu restulu Europei, protestându susu si tare?

Responsulu la aceste si la felu- rite alte intrebări este inca ascunsu in negur'a viitorului.

Cu atâtua mai multu ne pare in- tieleptu in situati'a nehotarita de astadi, de a pastră o singura regula de conductă; mentionarea politicei nostra in armonie cu puterile Europei care au incheiat tractatul din Parisu.

Revista politica.

Ministrul presedinte Tisz'a a avut grele dile in alu doilea ministeriu alu seu. Deputatulu Sennyey in espositiunea ce a facutu in cas'a deputatiloru in siedint'a de marti, a lovitu cu multa gratiositate oratorica, dara a lovitu totusi greu cându a spusu ca elu (Sennyey) nu putea cu nici unu pretiu primi unu portfoliu ministerialu, fără de a face mai nainte tabul'a ras'a din tóte negociările lui Tisz'a si consoti in afacerile pactului dualisticu. Nu putea sa continue unu lucru inceputu de altii si care in consequintiele sele compromite Ungari'a. Pentru asiá ce-va, dice Sennyey, numai Col. Tisz'a e bunu.

Si mai greu a trebuitu sa-lu atinga pre ministrulu presedinte Tisz'a cuventarea lui bar. Simonyi, care a disu ca demissiunea lui Tisz'a a fostu numai o manopera.

Ministrul presed. Tisz'a s'a aparatu, inse apararea sea n'a provocat de asta-data aplause. Aceste au fostu de asta-data numai pe sém'a lui Sennyey si bar. Simonyi.

Diurnalele din Budapest'a ne spunu ca pre Tisza lu mai asteptá si o demonstratiune inaintea casei deputatiloru. Scandalulu patrioticu s'a zadarnicitu numai prin intrevenirea politie.

Cu tóte suferintiele aceste, pactul intre guvernele din Cis- si Translaian'a nu prosperéza. Suntu ómeni cari 'si impunu pacientia si astépta se véda, care va fi capetulu definitiv alu pactului, care inca n'a trecutu preste procesulu fereberei.

"Armatele rusesci trecu preste Prutu! Armatatele rusesci inca nu trecu preste Prutu!" Aceste suntu variatiunile obicinuite astadi in politic'a orientala. In fapta, trupele rusesci inca stau totu dincolo de Prutu, adeca in Bassarabi'a rusescu si dupa spus'a mai multoru foi se pregatescu mereu, acu mulandu trupe si materialu de resbelu. In Odess'a s'au facutu liferatiuni suntu Iassii, Galati, Bucurescii si Giurgiu. Numai faina de secara se li-feréza 1.800,000 pud.

In cercuri politice nu prindu redacini scirile prin cari se deminte cu destula energia trecerea rusiloru preste Prutu. Din contra, de joi incóce, se scrie in mai multe foi, ca rusii, fără de nici o conventiune voru intrá in Romani'a, voru ocnpá-o si de facto voru luá ei guvernarea tierei in mâna. Pro forma guvernulu românescu va esitá si mai departe, numai in casulu aratau, in locul lui Bratianu va vení Florescu la putere.

Scirile ce ne vinu de-a dreptulu din Romani'a nu atingu astfelui de eventualitáti, iéra impregiurarea ca cabinetul n'a vrutu sa arate in senatu corespondint'a diplomatica, lasa pe oricare la indoieala sa créda séu sa nu créda sgomotele despre eventual'a ocupare a Romaniei de rusi.

Pacea intre Serbi'a si Turci'a, se dice, e aprobatu in principiu si de scupecin'a convocata anume spre acestu sfersitu si dupa o telegrama din Constantinopole dela 2 Martiu e si subsemnata de delegati serbesci si de ministrulu turc. de esterne. In döuespradiece dile turciu au sa parasesc Serbi'a. Pacea cu Muntenegru e ceva mai greoie, dara suntu sperantie ca se va face. "Polit. Corr." inse anuncia o noua revolutiune. Miriditii au apucat armele si asediaza fortaréti'a Puc'a, carea dominéza drumulu cătra Prisrend.

In staturile unite ale Americei de nordu s'a proclamatu de presedinte alu republicei Hayes.

Congregatiunea comitatului Sibiuului.

Sibiu, 29 Februarie 1877.

Adunarea generala a comitatului Sibiuului, pentru care s'au facutu in-

vitările esclusiv in limb'a magiara, s'a deschis la terminulu presiptu, 28 Februarie c. n. a. c., la 10 óre a. m. prin presidentulu ordinariu. Deputatii presenti au fostu de asta data mai putieni la numeru cá de comunu.

Dupa deschiderea siedintiei deputatulu K. Klein interpeléza pre dlu Vice-comite in privint'a punerei in lucrare a statutului de organisare a comunitatiloru din cetátile Sibiu si Sebesiu. In siedint'a congregatiunei din 28 Decembre a. tr. primindu-se acelu statutu se indrumà vice-comitele a-lu pune cătu mai curendu in lucrare, fiindu in deplina conformitate cu legea si fiindu aceste döue cetátii singure-le, cari suntu lipsite de administratiune legala. In conformitate cu acelu conclusu deci intréba:

1. dus'a dlu vice-comite in indeplinire conclusele resp. ce privesc organisarea comuneloru Sibiu si Sebesiu si

2. déca nu, cari au fostu pedecile ce s'au opusu ducerei in indeplinire?

3. prin ce se justifica intardierea intemplata si prin care dispositiune a legei se justifica asternerea statutului de organisare In. ministeriu?

Vice-comitele respunde ca n'a pututu esecutá conclusulu amintitul din causa, ca statutulu s'a substerntu In. ministeriu si n'aru fi urmatu inca responsulu ministrului in acésta privintia. De altecum la facerea conclusulu din 28 Dec. a. tr. dlu comite supremu aru fi declaratu ca, statutulu respectivu 'lu va asterne In. ministeriu. Ceea ce apoi a si facutu. — Din cauza ca acésta procedere nu se pote basá pe o dispositiune a legei, Klein nu se declara multiamitu cu responsulu datu, ci'si resvera dreptulu a face pasi ulteriori in acésta afacere.

Deputatulu Dr. Wolff, cu provoare la promisiunea vice-comitelui, data in siedint'a din 28 Dec. a. tr., de a face deci inainte invitările la congregatiune in tóte 3 limbile tierei, interpeléza ca, din ce cauza invitările la acésta siedintia, in contr'a promisiunei date, s'au facutu esclusivu numai in limb'a magiara?

Vice-comitele declara ca nusi-a pututu implini promisiunea din motivilu ca, prin esmisulu ministerialu, prin care s'a retrimesu protocolul siedintiei din 28 Dec. a. tr. s'a opritu expresu facerea invitáriloru in alta limba. Cá amplioiatu alu statului, in urm'a juramentului seu, a credutu a fi datoriu a dá inainte de tóte ascultare ordinatiuniloru In. regim. Nefindu vre-o propunere preparata pentru acestu scopu, interpelantulu 'si resvera dreptulu a face cu alta ocazie pasi in acésta causa.

Dupa aceste adunarea trecu la pertractarea obiectelor puse la ordinea dilei, si anumitu la esmisulu ministerialu, care privesc alegerea a döue comisiiuni circuale catastrale pentru cercurile Sibiu si Sebesiu. In conformitate cu propunerea facuta in acésta materia de comitetulu permanentu alu comitatului se alege mai intâiu o comisiiune scrutinatóre si se purcede apoi la votare. Resultatulu alegerei se impartasi la sfersitulu sie-dintiei (vedi mai la vale).

Urmáza cetirea esmisului ministerialu Nr. 5269 prin care se aproba si se asiguréza deficitulu de 1578 fl., resultatu din cheltuelile pentru administratiunea comitatului in lunile Octombrie, Noemvre si Decembre a. tr. — Se ia spre placuta cunoscintia.

Se ia mai departe in pertractare esmisulu ministerialu Nr. 4887 din 10 Februarie a. c., care hotaresce asupr'a bugetului comitatului pentru a. 1877.

Inca in siedint'a sea din 28 Decembre a. tr., in care publiculu comitatensu se inscintia ca, In. ministeriu sum'a preliminata de 51,676 fl. v. a. pro a. 1877, o aru fi redusu la 43,826 stergendu unele posturi sistemizate si reducandu sumele puse pentru altele in preliminariu, — congregatiunea hotarí a face o representatiune la In-

ministeriu, in care sa se céra incuviintarea preliminariului, asiá dupa cum fu facutu de congregatiune. In urm'a acestei representatiuni In. ministeriu prin rescriptulu seu de dtu 10 Febr. Nr. 4887 a facutu unele concessiuni in favorulu preliminariului congregatiunei, in altele inse a sustienutu dispositiunile sele de mainante. Anumit: a stersu 1. postulu de forestier comitatensu, din motivu ca comitatulu cá atare nu este posesoru de paduri, 2. döue posturi sistemizate pentru 2 ingrijitorii de drumuri, 3. postulu de translatoru si 4. a dispusu de nou cá, sum'a de 2400 fl. v. a. chiria pentru localitátiloru oficiului comitatensu, sa se platésca din cassele alodiale ale comunitatiloru Sibiu, Sebesiu, Mercurea si Nocrichiu, din motivu ca scaunele Sibiu, Sebesiu, Mercurea si Nocrichiu aru fi avutu astfelu de realitáti, folosite cá localitáti pentru oficii, la cari conformu Art. XXXIII din 1876 § 6 si 7 are de ací inainte dreptu de possessiune si comitatulu.

Cu privire la acestu rescriptu de sub Nr. 4887, comitetulu permanentu alu comitatului a facutu unu raportu si unele propuneru, cari se cetira in tóte 3 limbile in siedint'a din 28 Februarie. Estragemu din acestu raportu punctele mai insemnate:

Congregatiunea comitatensa nu fără ingrigiri grave ia actu despre pedecile si stricaciunile ce cu necessitate voru resultá pentru administratiune din stergerile facute in bugetu de In. ministeriu, si nu pote intrelasá a decliná inainte de vreme dela sine responsabilitatea pentru consequintiele ce voru resultá de aici.

Stergerea postului de forestier comitatensu de asemenea congregatiunea crede ca va impedecá implinirea problemei insemnate, indicate in esmisulu ministerialu din 29 Octombrie a. tr. Nr. 46,638, care cere o economisire regulata cu padurile private si comunale.

De asemenea congregatiunea este de parere ca, prin stergerea celor doué posturi de ingrigitori de drumuri, fiindu personalulu insuficientu, sustienerea drumurilor in stare buna, va deveni cu totul problematica, déca nu se voru face cătu mai curendu dispositiunile necesarie pentru formarea unui fondu de rescumperare si unu conspectu despre puterile disponibile ce se potu folosi la facerea drumurilor prin concurrentia; spre acestu scopu congregatiunea sa recerce pre vice-comite a face cercetările de lipsa si propuneru corespondintóre comitetului permanentu.

Mai departe congregatiunea este de parere ca, din cauza gramadirei afacerilor puse la ordinea dilei, si anumitu la esmisulu ministerialu, care privesc alegerea a döue comisiiuni circuale catastrale pentru cercurile Sibiu si Sebesiu. In conformitate cu propunerea facuta in acésta materia de comitetulu permanentu alu comitatului se alege mai intâiu o comisiiune scrutinatóre si se purcede apoi la votare. Resultatulu alegerei se impartasi la sfersitulu sie-dintiei (vedi mai la vale).

Cátu pentru dispositiunea In. ministeriu pentru acoperirea speselor de inchiriere (2,400 fl.), din casele alodiale ale comuneloru Sabiu, Sebesiu, Mercurea, Nocrichiu, comitetulu resp. congregatiunea comitatensa, nu afla basatu in lege dreptulu comitatului, de a fi si elu partasii la posesiunea localitátiloru de oficiu ale scaunelor din trecutu; prin urmare nu s'aru puté constringe aceste comune a platí ele singure chiria pentru localitátilor ufolosite de comitat. Deci propune că sum'a de 2400 fl. v. a. dupa o cheia drépta, facuta pre bas'a preliminarului de dare pro 1876, sa se reparteze asupr'a tuturoru comunelor din comitat. Iér' ce se atinge de stramutarea pretorilor cu locuintele loru in resp. cercuri preste cari suntu pusi, congregatiunea hotaréce cá acum odata locurile de reședintia ale pretorilor, ce de prezentu se afla inca in Sabiu, sa fia in

Cristianu pentru pretur'a Cristianu, in Siur'a-mare pentru pretur'a Siur'a-mare, in Sielimberu pentru pretur'a Cisnadie, si in Rasinari pentru pretur'a Resinari-Saliste. Terminulu stramutárei sa se ficseze pre 1 Sept. a. c.

In sfersitu congregatiunea declina dela sine ori-ce responsabilitate pentru urmárlile, ce aru trage dupa sine dreptulu de substitutiune alu oficiilor, altcum nebasatu in lege, datu de in. ministeriu comitelui su-premu.

Dupa cetirea acestoru propuneru ale comitetului permanentu comitele supremu declară „in limb'a germană cá sa fia pre deplinu intielesu“ urmatorele:

Nu voiu incercá a stirbi nici când drepturile adunáre, din contra voiu cautá totu-déun'a a le sustiené. Inse cá representantu alu regimului amu dreptulu si datorint'a a ingrigi cá sa nu se vateme legile. Aici inse ne aflámu in fat'a unei flagrante calcarí de lege, déca se voru primi propunerile comitetului permanentu. Rogu pre dlu vice-notariu Schreiber sa ceteșca §§ 16 si 58 din art. XLII de lege din 1870.

Se cetescu.

Comitele supremu continua: Congregatiunea si-a desvoltatu privirile sele in o representatiune la ministrulu presidentu. Regimulu a implitu mai tóte dorintiele comitatului pentru administratiunea sa se pote face in ordine. In unele puncte inse ministrulu si-a sustienutu parerile sele. Trebuie deci sa urmeze conformu legei punerea dispositiunilor sele in lucrare. O remonstrare noua in contr'a acestoru dispositiuni nu este permisa. Conformu § 16 adunarea generala nu are dreptulu a face din dispositiunile ministrului object de desbatere, pana ce nu se voru duce mai intâiu in deplinire. Numai dupa ce acésta s'a facutu, congregatiunea are dreptulu a face representatiuni la dieta. Nu potu deci admite la desbatere propunerea comitetului permanentu.

Dupa o scurta replica a lui Schoterus, ca comitetulu nu a intentionat nici decatú o violare a legei, ia cuventul Schreiber pentru a aperá procederea presidentului. Elu crede ca comitetulu nu cu intențiune a violat legea. Violarea legei inse de facto esista. Chiaru prin conclusulu comitetului, care propune retribuirea sumei de inchiriere asupr'a tuturoru comunelor scaunelor reunite, pre cándu ministrulu espresu indatoréza spre acestu lucru numai comunele principale, — nu s'a corespusu legei. Iér' ce privesc propunerea, ca pretori sa se mute in cerculu loru numai la 1 Septembrie, pre cándu ministrulu cere, cá acésta sa se faca cătu mai in graba, — vorbitorul o privese de o mica gluma a comitetului. (Voci, oho!).

K. Klein este in contr'a parerilor presidentului. Elu sustiene ca comitetulu a fostu in dreptu a face propunerile sele. Ministrulu a dispusu a döua óra unu lucru; si aici se propune a se face in unu punctu de nou o remonstrare in contr'a aceloru dispositiuni; acésta nu esclude prima spre sciintia a dispositiunilor celorulalte ministeriale. § 58 e, citatu aici nu se refera la congregatiunile comitatense, ci numai la vice-comite. Acestui'a i prescrie punerea in lucrare fără amenare a ordinatiunilor ministeriale. Déca deci vice comitele, in locu de a executa ordinul ministerialu, l'a transpusu comitetului permanentu, comitetulu permanentu a fostu in dreptu a-lu luá in pertractare si a face propuneri. Propunerile aceste nu suntu tóte de o categoria, déca unele suntu in contradicție cu legea, presidentulu le pote eschide dela desbatere, pentru celelalte inse nu este motivu a nu le supune pertractări.

Presidentulu declară de nou ca nu

póte nici decum admitte propunerile comitetului la desbatere.

Dr. Pacurariu arata ca este deosebire in forma. Dupa parerea sea propunerile comitetului nu aru stá in nici o oposiție cu legea. De alt-cum trebuie sa marturisescă ca pentru fiacare membru alu acestei adunări este fórtă durerosu lucru, ca totu-déun'a cându nu suntemu de o parere cu ministrulu, ni se imputa ca calcâmu legea. Membrii acestei adunări au mandatul loru dela poporu, dlu comite din increderea ministrului. Diferintă este provocata de ministru, caci a intocmitu astfelii lucrulu, incâtu totu mereu vine in contradicere cu privirile poporului. Legile se potu esplică si interpretă in diferite moduri. Tréba oficialui este de a execută ordinatiunile ministeriale, nu a congregatiunei. Déca inse o ordinatiune ministerială se propune adunărei, atunci acést'a are dreptulu a desbate asupr'a ei. Spriginesce deci propunerea comitetului.

Dr. Racuciu, declara ca propunerile comitetului nu au consimtiamentul seu. Densulu nu se orientează dupa teoriile frumose desvoltate de antevorbitoriu, ci cauta mai bine la realitate. Legea spune expresu ce are sa se intempe; ací nu mai incape nici o interpretare si nici o teoria. Spriginesce propunerea indigitata de Schreiber a se retramite propunerile la comitetu spre a urmá conformu legei.

Comitele supremu declara ca *Dr. Pacurariu* a desvoltat pareri, cari stau in contradicere cu legea, si cari in o adunare publica nu aru trebuí esprimate. Unde legea vorbesce atâtu de claru nu incape interpretatiune. Fiindu chiamatu a aperá legea, nu pote admite la desbatere propunerile comitetului, ci le retramite vice-comitelui.

Terminându-se ast-feliu acestu objectu, presidentulu comunica resultatulu alegerei dela inceputulu sieintie.

Suntu alesi in *cerculu de pretiure Sibiu*: President, Ios. Schuster, consil. de finantie in pens. Membrii: 1. Contele Iul. Schweinitz, Cornatielu; 2. Sam. Fritsch, Sibiul; 3. Ioh. Georg Göbbel, Sibiul; 4. Mich. Sonntag, Sibiul; 5. Luc'a Gross, Siur'a mare; 6. Mart. Seiler, Slimnicu; 7. Mich. Lierert, Vurperu; 8. Mich. Hoprich Crișianu; 9. Mat. Hubner, Turnisoru; 10. Petru Fleischer, Cisnadie; 11. Martinu Sperlea, Avrigu; 12. George Schemmel, Nocrichiu; 13. Eugen Brote, Resinari; 14. Ioh. Schoepp Altien'a; 15. Ioanu Macelariu, Racoviti'a.

Suplenti: 1. M. Schobel si 2. Ios. Binder din Sibiu; 3. Petru Pop'a Fofeldea; 4. I. Roth Russi; 5. M. Krauss, Hosmanu; 6. I. Gross Rosi'a; 7. M. Schuster, Marpodu; 8. I. Rill, Siur'a mica; 9. M. Weber, Chirperu; 12. Simionu Iancu, Mohu; 13. Nic. Milea, Vestemu; 14. Ioanu Cloaje Boiti'a; 15. Tom'a Romanu, Siebisiu s.

In *cerculu de pretiure Sebesiu si Mercurea*. Pres. Maurus Welter, majoru in pens. Sebesiu; membrii: 1. Mart. Rieger Apold, de susu; 2. Mich. Beckett, Dobârc'a; 3. Al. Lebu, Cacov'a; 4. Mich. Acker, Calnicu; 5. Isidoru Blag'a, Lancramu; 6. G. Göbbel, Amiasiu; 7. M. Thiess, Gârbov'a; 8. M. Vulcu, Pianulu de susu; 9. Mich. Gebhardt, Pianulu de josu; 10. Zach. Mog'a, Sasiori; 11. Dr. L. Simonis, Sebesiu; 12. I. Tipeiu, Sebesiu; Eug. Wellmann; 14. Dr. I. Löw, Mercurea; 15. Iac. Greavu, Topârcea.

Suplenti: 1. Moise Beu, Apoldu de josu; 2. Andr. Gagea, Carpinisu; 3. I. Schunn, Ludosiu; 4. M. Thut, Petersdorf; 5. I. Prodanu Nitiu, Poian'a; 6. G. Bot'a, Rehau; 7. Danu Dobrescu, Rodu; 8. I. Erdt, Sebesielu; 9. Pavelu Streulea, Jin'a; 10. Fred. Müller, Sebesiu; 11. Carol Göllner, Mercurea; 12. I. Comisia Saliste; 13. I. Iug'a, Tilișca; 14. Bucuru Respopu, Sacelu; 15. I. Florea, Aciliu.

Presidentulu propune a se publică resultatulu.

Se primesce.

In sfersitu se presentează rugarea comunei Cisnadiór'a, pentru concesiunea de a-si cumpără o casa că locuintia pentru notariulu comunala si pentru cancelari'a comunala, ceea ce se aproba.

La propunerea presidentului se alege apoi comisiunea pentru autenticarea protocolului acestoru siedintie si cu aceste siedinti'a se incheia.

β.

Colectiune

de materii, relative la matrimoniu si divortiu in biseric'a gr. or.

(Urmare)

VIII.

In codulu civilu pentru Moldov'a, edatul in an. 1817 la Iassi, de către principale Scarlatu Callimachu, se afla urmatorele motive de divortiu:

§. 121. Casatori'a se desfintea din vin'a femeii:

1. Cându ea are sciintia despre conspiratiuni in contr'a statului si a securantiei publice si nu descopere acést'a barbatului ei.

2. Cându ea va fi dovedita de adultera seu va fi condamnata pentru o crima capitala.

3. Cându va pune curse primejdișe asupr'a vietiei barbatului seu sciindu de atari curse asupr'a lui din partea altor'a, nu-i va descoperi lui acést'a.

4. Cându ea, fără voi'a barbatului, va mancă va bea seu se va scalda cu barbati straini.

5. Cându ea preste voi'a barbatului remane nótpea afara de cas'a lui.

6. Cându ea va merge in teatru seu in alte asemenea locuri fără voi'a si licentia barbatului.

7. Cându ea cu voi'a ei va face abortul fetului ei seu va ucide prunci nascuti.

8. Cându se va predá cu totulu desfrenarei in mancari si beaturi (betii).

§. 122. Din vin'a barbatului se desfintea casatori'a:

1. Cându elu va conspira asupra statului si a sigurantiei publice.

2. Cându va avea elu scire de atari conspiratiuni si nu va areta acést'a statului, mijlocită seu nemijlocită.

3. Cându se va pedepsi elu pentru alta crima capitala.

4. Cându va pune ori-ce curse pericolose vietiei femeii sele.

5. Cându va predá pe femeia'sea altor'a cu vatemarea inocentiei ei.

6. Cându o va acusa la judecata pentru adulteriu si nu o va potea dovedi.

7. Cându se va fi amorisatu elu de alta femeia, si nu va abstă dela acést'a.

8. Cându se va predá elu totali desfrenari prin carea ordinea casei si economia lui patimesce.

§. 143. Casatori'a se pote desfintă fără daun'a pártilor:

1. Cându barbatulu seu femeia'sua va putea imprimi datorintă trupescă, si adeca in decursu de 3 ani de cându acesta impossibilitate s'a ivitu.

2. Cându ambele párți si-au alesu vietia monachala; déca inse numai un'a parte si-au alesu acesta vietia, ea trebuie sa lase cei-lalte párți atât'a cátu i s'aru fi cuvenită ei in casulu mortii celui-laltu.

3. Cându un'a seu alta parte a devenită in captivitate, seu in altu modu au pribegit, si in decursu de 5 ani nu se mai aude nimic'a de vieti'a seu mórtea sea.

4. Cându cade barbatulu in insanie (vesanie) si nu se insanatoséza in 5 ani; totu asiá cându femeia'sa cade in acea bólă (inse nu din caus'a curselor seu din alta vina a barbatului) si nu se va insanatosá in 3 ani. Cadiendu vre-o parte in asta bólă in

diu'a cununie, casatori'a numai decât se va desfintă.

5. Cându nu au aflatu barbatulu vergura pe aceea, ce elu o au luată că fecioara, si acést'a de locu o va areta si nu se va mai impreuná cu ea.

6. Cându va află elu pe femeia'sa ingrecata, si de acést'a mai inainte nu au sciatu.

7. (§. 153.) Cându vre-o parte dintre fetiele necrestine, se va face crestina, atunci se va desfintă casatori'a.

In codic'a civila pentru România din 1818 a. a lui Caragi'a se aduc urmatorele motive divortiali:

1. Cându casatori'a se incheia in contr'a legei.

2. Cându barbatulu in decursu de 3 ani nu s'a impreunatru trupescă cu muierea.

3. Cându femeia'sa dela inceputu din pedeci nevindecavare, nu se pote impreună trupescă.

4. Cându femeia'sa seu barbatulu intra in monastire.

5. Cându pune unulu altui'a curs primejdișe.

6. Cându barbatulu nu află pe femeia'sa sea fecioara.

7. Cându barbatulu tiene in cas'a sea seu in altu locu concubina.

8. Candu barbatulu au invinuitu pe soci'a sea ca nu este fecioara seu este adultera, si acést'a nu se dovedește.

9. Cându barbatulu tradéza inoccidentia femeei.

10. Cându barbatulu dovedește pe femeia de adultera.

11. Cându se urescu unulu prealtru si in 3 ani nu se potu impacă.

La emiterea acestoru legi si au datu si prelatii bisericeloru principatelor române de atunci consensulu loru.

Codulu civilu română, ce este astazi in valoare in intrég'a Romania (in mare parte codu Napoleonu) enumera că cause de despartenia (Titlu VI Cap. I §§. 211—215): adulteriulu femeii seu alu barbatului, crudimi seu insulte grave din un'a seu alta parte, condamnarea unei seu altei párți la munca silnica seu la reclusiune, vrasmisia in contr'a vietiei unui'a din partea altui'a, seu si din alta párți, candu sociului, ce scie de ast'a, nu spune celuilaltu, in fine „consimtiumentul mutual si staruitoriu alu sociilor, esprimatu in chipulu prescrisul de lege, in conditiunile si dupa cercârile determinante de lege, va servî de doveda destula, ca viati'a in comunu le este ne suferita, si ca in privint'a loru este o causa peremtoria (in contr'a cărei'a nu se mai pote opune nimicu) de despartenie“. Despre acestu consimtiumentu apoi si dice (Cap. III §§. 254 etc.) ca elu se primesce numai dela barbatulu trecutu de 25 ani si dela femeia'sa trecuta de 21 ani, si numai dupa 2 ani dela sevarsirea casatoriei nici nu se va mai primi dupa 20 ani de casatorie nici dupa ce femeia va fi plinitu 45 ani de versta. Consimtiumentul va trebuí si fie autorisatu si de către parintii, seu alti ascendenți ai pártilor, si are a se repeti la a 4-a la a 7-ea si a 10-a luna si a se luă in judecata dupa unu anu dela intai'a dechiarare.

IX.

Institutiunile dreptului rusescu (date in 1819), provocanduse la canonicale bis. g. or., la legile imperialelor bizantini si la cele rusesci, cu prindu-

divortiare, si adeca: 1. cându barbatulu este impotentu, si acést'a se va dovedi dupa trecerea de 3 ani dela casatoria; 2. din motivulu adulteriului unei seu altei párți si cându barbatulu va sfatuí pe soci'a sea la adulteriu.

Dupa legile civili se desface casatori'a. 1. Cându barbatulu seu femeia este dovedita de crima, asupr'a cărei'a cade pedeps'a de mórtă seu de esilare perpetua. 2. Cându elu nu apera vieti'a femeii de curse malitiose, sciindu de ele. 3. Cându femeia'sa parașește cas'a fără voi'a barbatului si ramane preste nótpe, (afara numai in cas'a parintésca). 4. Cându nu se dà de scire barbatului de curse malitiose asupr'a lui, sciindu de aceea.

Pentru primirea vietiei monachale se cere, spre divortiu, că ambele párți sa intre in monastire. Se mai desparte casatori'a din ból'a leprei; si casatori'a aceluia se desface, care si botéza prunculu seu, apoi si din cauzele aduse in novel'a 117 a lui Iustinianu.

(Va urmă)

Reform'a limbii din cărțile bisericesci.

On. lectori ai fóiei noastre 'si vorci aduce aminte, ca la tempulu seu amu luat si noi notitia dupa foile din România despre unele reforme, ce se intentionează a se introduce in biserică ortodoxă orientala din România, si anume: eră vorb'a de denumirea unei comisiuni, carea sa iee la recensiune cărțile bisericesci, si sa reformeze limb'a dintre se. Referitor la acestu obiectu cetim in "Convorbirile literare" din Iasi Nr. 11 sub titl'u de susu unu articulu scrisu cu multu studiu de dlu S. G. Vargolici, pre care pentru insemnatatea obiectului, ce tractează, lu reproducemu si noi in estrasu, si lu recomandâmu apretiarei organelor noastre bisericesci.

Eata articolulu:

"Ori-cine ia in mână o carte tiparita cu trei dieci seu pătră-dieci de ani in urma, si o pune alaturi eu un'a tiparita in dilele noastre, ramane uimitu de prefacerea radicala ce a suferit limb'a nostra într'unu tempu atât de scurtu.

"Sa fia óre acest'a mersulu firescu alucrurilor? Se gasescu óre si la alte popore exemple de schimbări asiá de rapedi si asiá de pripite, incâtu döue generatii, ce urmează un'a dupa alt'a, sa para despartite intre densele prin sute de ani?

"Eata intrebările ce trebuie sa-si faca ori-ce omu, cătu de putieni initiatu in istoria schimbărilor prin care pote trece limb'a unui popor. Responsulu este impede si deslusit: Poporul romanesc a facutu sarituri mari in limba că si in celealte manifestări ale vietiei sale nationale. Este inse in deobste cunoscutu ca sariturile suntu pentru popore, că si pentru individi, totu atât de primejdișe si de nenorocite. Ele rupu firul traditiunilor betranesci, aducu celu mai mare amestecu si invalmasiala, si facu sa se parasescă calea drépta si firésca, care singura duce la o desvelire logica si sanatosă, fia in politica, fia in literatura.

Mersulu poporului nostru, de vr'o döue dieci de ani mai cu séma, se pote asemâna cu acelu alu unui omu, care apucandu unu drumu, spre a ajunge la tient'a ce-si pune in minte, se trezesce deodata pe marginea unei ape, ce nu o pote trece deadreptulu, din lips'a unui podu. Elu se vede dar' nevoitul de a umblă la delu seu la vale spre a gasi unu vadu. La urma da preste vadu si trece de cealalta parte. Aici inse, fără a-si mai dă osteneala sa afle in ce locu se urmădrumulu pre care l'a lasatu pre celalaltu malu, se duce totu inainte, amagit de urme si cărâri, pre care le ia dreptu calea cea batuta, le perde mai apoi si pre aceste, si se lasa atunci in voi'a intemplărei, ne mai avendu nici unu punctu, dupa care sa se pote indreptă, spre a-si gasi ierăsi drumulu adeveratul.

Acést'a e si oglind'a miscării noastre literare, de căte-va dieci de ani. E de prisosu

de a mai arată de unde curge reulu. Toti ómenii cu judecata dréptă cunosc ratacirea in care ne aflâmu adi, si neaparat'a nevoie a unei indreptări. Unii s'au pusu chiaru cu totu dinadinsulu la lucru, si silintiele loru n'au remasu cu totul fără solosu. Cei mai indarati aparatori ai schimbărilor naprasnice in limba incep acum, déca nu a se incredintă ei insusi de zadarnici'a si daunele teoriei loru, celu putienu a vedé ca incercările loru nu potu prinde radacini, ca Iucrarea loru e menita a se surpă sub propriul ei ridiculu si esagerare.

Astfelui s'a intemplatu cu obositorea intreprindere a academiei din Bucuresci, care dupa ce a facutu atât'a sgomotu, si a ingrijit pre multi ómeni cu bunu simtiu, caderi astazi si se darima putienu câte putienu, si de sigura va remané pentru verstele viitoré că unu ciudatu si neintielesu exemplu de gustulu pentru reforme a tempurilor nóstre.

Déca inse limb'a academiei, gramadita numai in „Dictionarulu“ seu, n'are si nu pote avé vre-o inriurire asupr'a limbei poporului, de care se deosebesce atât de multu, nu e totu astfelui cu o alta reforma ce se pregatesce in sfirile inalte. Se vorbesce in adeveru (si mai multe foi au laudat mesur'a că fórtă nimerita si folositore), ca autoritatile eclesiastice superioare au de gând sa numésca o comisie care sa se indeletnicésca cu publicarea din nou a cărților bisericesci, si punerea limbei din ele la inaltimdea culturei nóstre. E scrisu, se vedé, că nici un'a din mostenirile ce ne-au lasat betrâni sa nu o pastrâmu neatinse si scutita de man'a reformelor netrebunciose si silnice. Scimu ca s'au schimbatur dejă, totu print'ro comisie, imbracaminta preotilor nostri. De-si nu se pré intielegu cuvinete unei asemene schimbări, totusi lucrulu in sine aru si deputienia insemnatate, déca acest'a n'aru parea a fi fostu numai întâiul pasu pre unu terâmu remasu pâna acum aperatu de ori-ce innoiri si prefaceri.

Limb'a bisericesea era singur'a de care nici o mână profana nu indrasnise a se atinge fatisui pâna in diu'a de adi. Din gur'a preotului, bieti ómeni dela tiéra mai puteau audí, celu putienu la'dile mari, limb'a vorbita de densii si mostenita din versta in versta dela stramosii loru. Si inca si in acésta privintia aru si multe de spusu despre tinerii seminaristi, care primindu o invetitura cu totulu superficiala, si cele mai de multe ori dela dascali pedantii si stapaniti de man'a neologismelor, se silescu si ei, la rendulu loru, ajunsi a fi preoti de sate séu orasie, a schimbá pe ici pe colea cuvintele din cărțile bisericesci, punendu in locu vorbe latinesti audite la scóla. Din acestu punctu de vedere seminarie au facutu in tempurile din urma mai multu reu decât bine instructiunei eclesiastice, impanandu bisericele cu preotii ce se credu destulu de invetiatii că sa reformeze limb'a in care tieranul din co-pilarie s'a deprinsu a se rugá lui Dumnediu.

Aci urmăza o comparare intre limbajulu, in care e scrisu „Oratoriu“ de Présanti'a Sea episcopulu Dunarei de josu, si „Adunare de rugaciuni“ de Présanti'a Sea, locuitoriorulu episcopalui de Buzeu, par. Dionisie, apoi continua autoriu:

La ce capelu vomu ajunge, déca totu celu ce ia unu condeiu in mână, si se crede ca are o cătu de mica pospiala literara, si insusiesc dreptulu de a schimbá limb'a poporului, de a o umplea cu neologisme, de a-i preface firea si caracterulu astfelui incău sa fiu totu-déun'a nevoie de unu vocabulariu spre a puté intielege cea mai neinsemnată scriere?

Se striga necontentu că limb'a nóstra e seraca, ca trebuie imbogatita cu vorbe luate din alte limbi, că sa o facemu destoinica pentru cultura. Adeverulu insa este, nu ca limb'a nóstra aru si atât de seraca, dupa cum se crede, dar' ca noi nu o cunoștemu, fiindu-nu o invetâmu, si nu amu invetiat'o nici odata. Fiindu din fraged'a versta deprinsi a gandí in alte limbi, e lucru firescu, căndu scriemu, sa ne sia mai lesne a romanisá unu cuventu strainu, decât a ne dá ostenea sa cautâmu de se afla, séu nu, unulu potrivit in limb'a parintilor nostri.

Suntu negresitu impreguriară căndu pri-

mirea cuvintelor noue este neaparata. In aceste colone s'au aratatu de multe ori care suntu anume acele impreguriari. Nu remane indoiala ca, avendu a intrupá prin limba idei noue ce nu le-amu avutu pâna acum, e de nevoie a intrebuită si cuvinte noue, déca prin legatur'a impreuna a vorbelor ce suntu in limba, nu putem ajunge la acésta tienta. De asemene trebuie sa se primésca cuvintele tehnice de sciuntie, arte s. a. Bogati'a unei limbi nu sta inşa in marea multime a cuvintelor sele, ci in deosebite nuantie ce se nascu din maiestrit'a loru impreunare. Tautolog'a, adeca finti'a a doué séu mai multe cuvinte, spre a exprimá aceeasi notiune, departe de a fi o bogatie, face dinprotiva saraci'a unei limbi.

De-si mai multe foi ne-au adusu trist'a scire ca la metropolia din Bucuresci s'ară si si luatu mesur'a pentru reformarea limbei din cărțile bisericesci, totusi noi avemul deplina incredere ca autoritatile inalte ale bisericei nóstre se voru gandi multu inainte de a o pune in lucrare. Acésta aru fi de siguru cea mai daunătore din tóte innoirile straine, căte s'au introdusu cu gramad'a in tiéra la noi de cătu-va tempu. Ori-cine va cugetă mai sanatosu, va vedé ca nu e acest'a mijlocul de a chiamá ierăsi pre popor la vechia credintia si cucernicia stramosiasca, atât de cadiute in dilele nóstre. Dimpotrivă, urmandu-se acésta cale primejdiosa, se voru stinge si cele mai de pre urma scantei de evlavie ce se mai afla in poporulu dela tiéra. Déca acum cându, ducendumu-se la biserica, elu aude o limba deplinu intielésa de densulu, si totusi, afara de căte-va serbatori mari de preste anu, bisericele, nu numai prin orasie, dar' si pre la sate, suntu aprópe góle, ba in unele locuri stau gal'a sa se darime, ce se va intempla cându nu va mai pricpe rugaciunile pre care le cetesce preotulu?

Asiá dar' reform'a limbei bisericesci aru si o lovitura de móre ce s'ară dă sentimentului religiosu alu poporului, si acest'a nu pote fi telulu ce urmarescu cuviosii pastori pusi in fruntea turmei nóstre duhovnicesci.

Varietati.

** (Rectificare). La corespondintia nostra dico Sabiu din Nr. premergatoriu ni se tramite din partea competente rectificarea aceea imbucuratore, ca fundulu scólei din cestiune a fara de intratele dela balulu din 29 Ianuariu a. c. (cari vinu in computulu anului curinte), au ajunsu sum'a de 1000 fl. v. a.

* Dare de séma si multiamita publica.

Partia, 1. Temisiór'a.

Subserisulu mi tienu de cea mai cordiala si de cea mai viua si placuta datorintia, a aduce la cunoscintia onoratului publicu resultatulu balului românu arangiatu in séra de 2 Fauru st. v. in favórea procurărei unor journal române, spre cetire de cătra carburarii români, cari foi voru remanea in archiv'a scólei confes. gr. or. rom.

Balul s'a tienetu in sal'a ospetariei din locu.

Dupa totu dantiulu s'a canticatu căte o canticare natuinala de cătra corulu vocalu constandu din 12 individi. Conducatoriulu corului a fostu on. d. Iuliu Toti'a docintele localu, si on. d. adjunetu notarialu Georgiu Berbosu.

Totu deodata amu onore a publică numele pré stimatilor domeniari au bine voit u contribu si adeca: dlu proprietariu mare de pamentu Igoz Lászlo; d. notariu comunulu Rágyczi Iosef căte 50 cr.; d. preotu gr. or. rom. A. Nedelco 30 cr.; d. preotu I. Putnicu gr. cat. 50 cr.; d. par. serbu L. Udinschi 20 cr.; d. G. Berbosu 50 cr.; d. I. Toti'a 50 cr.; d. fostu docente Georgiu Surescu 20 cr.; d. G. Pav'a jude I-e com. 20 cr.; d. G. Nedelco cassariu com. 50 cr.; d. Aren. I. Manhaim 50 cr.; d. negut. Iustinu Dragaru 40 cr.; d. juratu T. Buldiu alias Tumitru 20 cr.; pretiuitul

juratu G. Radovanu 50 cr.; pret. juratu T. Marco 20 cr.; d. epitropu N. Olariu 20 cr.; d. neg. V. Popoviciu 40 cr.; d. S. Iovanovicu 20 cr.; economii T. Muncenu 20 cr.; T. Dragulită 20 cr.; G. Olariu 40 cr.; S. Secosianu 20 cr.; M. Popoviciu 20 cr.; An. Raich 30 cr.; Cuzmanu 20 cr.; A. Buldiu 20 cr.; I. Florii 40 cr.; I. Surescu 20 cr.; S. Caza 20 cr.; I. Voic'a 20 cr.; V. Iordiu 20 cr.; D. Clipiciu 20 cr.; I. Surescu 20 cr.; I. Caza 20 cr.; I. Buldiu 20 cr.; G. Filipu 20 cr.; P. Surescu 20 cr.; S. Nedelco 20 cr.; A. Put'a II-lea jude 20 cr. Econ. G. Munteanu 20 cr.; A. Jurc'a 20 cr.; maes. I. Radovanu 40 cr.; I. Secosianu 20 cr.; S. Berlovianu 30 cr.; G. Surescu 20 cr.; S. Cadarénu 20 cr.; G. Carabunariu 10 cr.; T. Buldiu 20 cr.; T. Radovanu 20 cr.; Giurc'a 20 cr.; I. Surescu 10 cr.; I. Put'a 10 cr.; A. Micu 20 cr.; S. Surescu 20 cr.; si Jivota Cadarénu 10 cr.

Cu totulu au incursu asiá dara 14 fl. 30 cr. v. a. din care suma de tragendu-se spese 2 fl. 22 cr. au mai remasu unu venitul curatul de 12 fl. 8 cr. pentru procurarea foiloru.

Partia in 14 Fauru st. v. 1877.

Comitetulu arangiatioru.

** Multiamita publica. Conformu decisului comitetului parochiale gr. or. din Bradu dico 16 Ianuariu 1877, subscrisulu, vine prin acésta a-si implinu placut'a datorintia impreunata cu oficiulu seu, aducendu in numele comitetului supranumitul, cea mai profunda multiamita, onoratei matrone Mari'a Popescu — proprietară in loco — carea, pentru cumperarea unui „Pothiru“ si aceloru apartienatore — condusa de pietate si virtute adeveratu crestinesca, au contribuitu singura un'a sumă de 70 fl. v. a. Pothiru, disculu lingurită si stelutia la olalta au costat 145 fl. v. a.

Acésta fapta nobila, acestu sacrificiu depusu pentru infrumusetarea bisericii, au produsu in inimile tuturor parochianilor unu simtiumentu forte placutu si plinu de pietate.

Primésca deci marinimós'a donatorie expresiunea de multiamita a intregei comunitati bisericesci, si dee ceriulu, că esemplulu seu frumosu si nobilu sa-si afle imitatori cătu de numerosi!

Pentru comitetulu parochiale gr. or. alu Bradului.

Georgiu Parau,
notar. comitet

Burs'a de Vien'a.

Din 16/28 Februarie 1877.
Argintu 113 40
Galbinu 5 91
Napoleonu d'auru (poli) 9 86 1/2
Valut'a noua imperiale germană... 60 60

Concursu.

Pentru deplinirea parochiei gr. or. vacante din comun'a Topletiu si filia Bers'a, protopresbiteratul Mehadii, cu terminu pâna la 13. Martie a. c. cal. vechiu, in carea diua se va tineea si alegerea.

Emolumentele suntu: un'a sessiune de 34 jugere impartita in 37 parcele, in locu de stola si biru, unu salariu contractualu de 160 fl. v. a. si quartiu liberu.

Recursele instruite conformu stat. org. si normelor consistoriali, au a se adresă comitetului parochialu din Topletiu, că Administratorele protopresbiteralui din Mehadii, era cele ce voru incurge dupa spirarea terminiului nu se voru consideră.

Topletiu in 2 Fauru 1877.

Comitetulu parochialu in contielegerea cu Adm. protopresbiter.

3—3 D Ioane Stefanovicu.

Nr. 6/1877. 3—3

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei vacante greco-resaritene de class'a a III-ea a

Corodu-Sanmartonului protopresbiteratul Tarnavei superiore, cu care suntu impreunate urmatorele emoluminte:

1. Folosirea portiunei canonice de 3 jugere aratura, fenatiu si vie.

2. Folosirea pamenturilor ce se voru compară cu 200 fl. v. a. că portiune canonica pentru subsistintă preotului.

3. Dela 35 de familii căte ur'a feldera de cucuruzu sfarmitu.

4. 35 de dile de lucru dela cei cu vite căte un'a dî de lucru cu caru séu plugu, dela cei cu palm'a căte 1'-a,

5. Stola usuata.

6. Cuartiru naturalu si gradina de legumi.

Doritorii de a ocupá acésta parochia, să-si astérna petitumile loru intrunite in sensulu „statutului organicu“ pana in 10 Martiu 1877 la subsemnatul.

Alm'a, 1 Fauru, 1877
in contielegere cu comitetulu parochialu.

Ioanu Almasianu m. p.
Protopresbiteru.

Nr. 539 Epitr.

Licitatiune.

In 25 Martiu st. n. a. c. se va esarendá prin licitatiune publica la cas'a parochiale gr. or. din Turda, fenatiulu numit „Lobodasiu“, asediatiu pre hotarulu Turdei sub Nr. top. 5546 a), b), in marime de 106 jugeri si 212 stangini patrati, pre 3 ani de dile la celu ce va dă mai multu. Pretiulu de esclamare e 300 fl. si din acest'a 10% vadiu. Oferte in scrisu sigilate se primesc numai pâna la deschiderea licitatiunei. Conditiunile esarendării mai de aprópe se voru puté vedé la cas'a parochiala gr. or. din Turda, séu in cancelari'a archidiocesana din Sabiu.

Sabiu, 12/24 Fauru 1877.

Consistoriulu archidiocesanu greco-orientalul.

Anunciu.

Institutulu de pastrare si consortiu de anticipatiuni, alu functionariilor austro-magiar in Sabiu si va tiené adunarea sea ordinaria locala si consistoriala Dumineca in 11-lea Martie 1877 c. n. la órele 3 in sal'a otelului „Corón'a magiara“ in Sabiu, spre care scopu se invita membrii acestui institutu.

La ordinea dilei a adunărei locali voru avé locu:

1. Raportul pro 1876.
2. Consultarii despre óre-cari propunerii la adunarea generala.
3. Decisiune in privint'a trimestrii de ablegati la adunarea generala in Vien'a in anulu acest'a si eventualu alegerea acelora.
4. Propuneri in privint'a prosperării fondului A. Szabel pentru ajutorarea veduivilor si orfanilor dupa functionari.

La ordinea dilei a adunărei consistoriale.

1. Raportu si bilantul pro 1876.
2. Raportul consiliului de supraveghiere.
3. Impartirea venitului curatul in anulu 1876.
4. Consultarea si decisiunea despre un'a propunere a mai multor consorți spre schimbarea respective rectificarea §§-loru 20, 25 si 26 din statutulu consistorialu.
5. Alegerea unui membru in directiune, si eventualu a unui suplentu.

Comitetulu localu din Sabiu.

Redactoru respundietoriu: Nicolau Cristea.

Editur'a si tipariulu tipografiei archidiocesane.

 La nrulu de astazi se adauge Foisiór'a Nr. 4.